

สมาคมจิตวิทยาการปรึกษาแห่งประเทศไทย
THAI COUNSELING PSYCHOLOGY ASSOCIATION

มาตรฐานคุณสมบัติ นักจิตวิทยาการปรึกษา

(QUALIFICATION STANDARDS FOR COUNSELING PSYCHOLOGISTS)

จัดทำโดย

สมาคมจิตวิทยาการปรึกษาแห่งประเทศไทย
(THAILAND COUNSELING PSYCHOLOGY ASSOCIATION)

คำชี้แจง

เอกสารฉบับนี้เป็นเอกสารแสดงรายละเอียดมาตรฐานคุณสมบัติของนักจิตวิทยาการปรึกษาที่จัดทำโดยคณะทำงานพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษา ซึ่งเป็นคณะทำงานที่ตั้งขึ้นตามความประสงค์ของสมาคมจิตวิทยาการปรึกษาแห่งประเทศไทย ที่ต้องการส่งเสริมและพัฒนาให้มีวิชาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษาในประเทศไทย โดยคณะทำงานได้นำเสนอแผนการดำเนินงานพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพไว้ในการประชุมวิชาการสมาคมจิตวิทยาการปรึกษา ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2564 และในการประชุมครั้งเดียวกัน คณะทำงานฯ ได้นำเสนอรอบนิยามที่ใช้ในการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษาและกรอบมาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการปรึกษาที่เป็นผลจากการศึกษาข้อมูลจากเกณฑ์มาตรฐาน ACA (American Counseling Association) APA (American Psychological Association) และสมาคมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานนักจิตวิทยาของประเทศไทย ต่าง ๆ (เช่น ประเทศอังกฤษ ประเทศออสเตรเลีย ประเทศสิงคโปร์) รวมถึงข้อมูลจากหลักสูตรจิตวิทยาการปรึกษาที่มีในประเทศไทย

ภายหลังจากการนำเสนอรอบนิยามฯ และกรอบมาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการปรึกษา ในการประชุมวิชาการสมาคมจิตวิทยาการปรึกษา ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2564 คณะทำงานพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษาได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากมาตรฐานหลักสูตรการเรียนการสอนที่กำหนดโดย CACREP (the Council for the Accreditation of Counseling and Related Educational Programs) และ APA เพื่อกำหนดรายละเอียดของมาตรฐานคุณสมบัติของนักจิตวิทยาการปรึกษา ตามแนวคิดว่าหลักสูตรการเรียนการสอนเป็นชุดของความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่ผู้สำเร็จการศึกษาควรได้เรียนรู้หรือฝึกฝนเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้ รวมถึงความตั้งใจที่จะให้เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพที่พัฒนาขึ้นสามารถเทียบเคียงกับมาตรฐานระดับนานาชาติและมีส่วนในการผลักดันให้ศาสตร์จิตวิทยาการปรึกษามีความก้าวหน้าขึ้น จากนั้นจึงขอเสนอร่างมาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการปรึกษาในการประชุมวิชาการสมาคมจิตวิทยาการปรึกษา ครั้งที่ 4 ประจำปี 2564 วันที่ 18 ธันวาคม 2564 เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากสมาชิกสมาคมจิตวิทยาการปรึกษาแห่งประเทศไทยและผู้เข้าร่วมประชุม รวมถึงเสนอร่างมาตรฐานคุณสมบัติฯ ให้คณะกรรมการสมาคมจิตวิทยาการปรึกษาแห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบ ในการนำเสนอดังกล่าว คณะกรรมการสมาคมจิตวิทยาการปรึกษาแห่งประเทศไทยได้มีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงร่างมาตรฐานด้วยการจัดหมวดหมู่ของคุณสมบัติใหม่ให้สะท้อนสภาพองค์ประกอบในการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาการปรึกษามากขึ้นรวมถึงสามารถตรวจสอบคุณสมบัติได้ง่ายขึ้น ซึ่งคณะทำงานพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษาได้ปรับปรุงรายละเอียดของร่างมาตรฐานตามข้อเสนอแนะดังกล่าว และได้นำเสนอต่อการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group) ร่วมกับตัวแทนหลักสูตรจิตวิทยาการปรึกษาจากสถาบันการศึกษาต่างๆ ในวันที่ 14 ธันวาคม 2565 เพื่อหาข้อตกลงร่วมกันในการจัดทำมาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีความสอดคล้องกับบริบทหลักสูตรการเรียนการสอนจิตวิทยาการปรึกษาในประเทศไทย

คณะทำงานพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษาได้นำผลจากการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group) มาปรับปรุงรายละเอียดเพื่อจัดทำเป็นมาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการปรึกษานี้ ซึ่งได้ผ่านการรับรองจากที่ประชุม วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2566

แนวคิดในการจัดทำมาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการศึกษา

คณะทำงานพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพนักจิตวิทยาการศึกษาได้พัฒนามาตรฐานคุณสมบัติโดยมีกรอบแนวคิดในการพัฒนา มาตรฐานคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นมาตรฐานคุณสมบัติสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย และสะท้อนเอกลักษณ์ของนักจิตวิทยาการศึกษาไทย
2. เป็นมาตรฐานคุณสมบัติมีความครอบคลุมกับการปฏิบัติตามแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษาที่มีความหลากหลาย
3. เป็นมาตรฐานคุณสมบัติมีความชัดเจนในการสื่อสารถึงจุดมุ่งเน้นของงานนักจิตวิทยาการศึกษาตามหมวดหมู่ที่ตั้งไว้
4. เป็นมาตรฐานคุณสมบัติคำนึงถึงความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบอื่นของวิชาชีพ (ได้แก่ จรรยาบรรณ มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการปฏิบัติงาน)

ทั้งนี้ กรอบนิยามที่ใช้ในการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพนักจิตวิทยาการศึกษาและกรอบมาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการศึกษา ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบในการประชุมวิชาการสมาคมจิตวิทยาการศึกษา ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2564 และมีการปรับปรุงตามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุมซึ่งนำมาใช้ในการจัดทำมาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการศึกษาเป็นดังนี้

กรอบนิยามที่ใช้ในการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพนักจิตวิทยาการศึกษา

จิตวิทยาการศึกษา คือ ศาสตร์ทางจิตวิทยาที่มุ่งศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างสุขภาวะทางจิตใจและการยกระดับทางจิตใจ รวมถึงการแก้ไขปัญหาในจิตใจของมนุษย์ที่ก่อให้เกิดความทุกข์ที่มีสาเหตุจากภายในบุคคล ระหว่างบุคคล สังคม หรือสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนามนุษย์ให้มีความเข้าใจโลกและชีวิต สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเต็มศักยภาพแห่งตนและมีสุขภาวะ

การศึกษาเชิงจิตวิทยา คือ กระบวนการเชิงสัมพันธ์ระหว่างนักจิตวิทยาการศึกษากับผู้ให้บริการที่เอื้อให้เกิดการจัดการกับปัญหาในจิตใจที่ก่อให้เกิดความทุกข์ ด้วยการนำศาสตร์ทางจิตวิทยาการศึกษา รวมถึงเทคนิค และทักษะ มาใช้ในการบำบัดรักษาฟื้นฟู ส่งเสริมและพัฒนาผู้ให้บริการให้เกิดความมั่งคั่งทางจิตใจและสุขภาวะ อีกทั้งเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในการมองโลกและชีวิต ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก พฤติกรรม และความสัมพันธ์กับผู้อื่น

นักจิตวิทยาการศึกษา คือ นักวิชาชีพที่ใช้ศาสตร์จิตวิทยาการศึกษา รวมถึงเทคนิค และทักษะ ในการปฏิบัติงานการศึกษาเชิงจิตวิทยา และได้รับการขึ้นทะเบียนจากองค์กรทางวิชาชีพตามข้อกำหนดในขณะนั้น

จรรยาบรรณวิชาชีพ หมายถึง แนวทางการปฏิบัติตนในวิชาชีพที่นักจิตวิทยาการศึกษาจะต้องปฏิบัติเพื่อให้การทำงานเป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาชีพ สามารถตัดสินใจต่อปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ปกป้องสิทธิและความปลอดภัยของผู้ให้บริการ

กรอบมาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการศึกษา

นักจิตวิทยาการศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติและทักษะวิชาชีพ ดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพนักจิตวิทยาการศึกษา
2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาการศึกษา
3. มีความรู้และทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคล
4. มีความรู้และทักษะการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม
5. สามารถทำงานร่วมกับสหวิชาชีพได้
6. มีประสบการณ์ฝึกงานวิชาชีพจิตวิทยาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหรือหลังบัณฑิตศึกษาอย่างน้อย 1,000 ชั่วโมง

องค์ประกอบวิชาชีพ

การพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษาของสมาคมจิตวิทยาการปรึกษาแห่งประเทศไทยมีเป้าหมายสูงสุดที่จะผลักดันให้วิชาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษาเป็นที่ยอมรับทั้งในทางสังคมและทางกฎหมาย จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องรวมถึงการหารือกับตัวแทนจากสมาคมจิตวิทยาคลินิกไทยเกี่ยวกับแนวทางในการผลักดันมาตรฐานวิชาชีพ ทำให้ได้ข้อสรุปว่าการผลักดันให้วิชาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษาเป็นที่ยอมรับตามเป้าหมายได้จะต้องอาศัย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. มาตรฐานคุณสมบัติ คือ ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ และคุณลักษณะที่นักจิตวิทยาการปรึกษาจะต้องมีเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. มาตรฐานหลักสูตร คือ ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ และประสบการณ์ที่นักจิตวิทยาการปรึกษาจะต้องเรียนรู้ฝึกฝนเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มาตรฐานการปฏิบัติงาน คือ ขั้นตอนและลักษณะการปฏิบัติงานที่นักจิตวิทยาการปรึกษาพึงกระทำในการให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
4. จรรยาบรรณวิชาชีพ หมายถึง แนวทางการปฏิบัติตนในวิชาชีพที่นักจิตวิทยาการปรึกษาจะต้องปฏิบัติเพื่อให้การทำงานเป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาชีพ สามารถตัดสินใจต่อปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ปกป้องสิทธิและความปลอดภัยของผู้ใช้บริการ

แนวทางในการวัดมาตรฐานคุณสมบัติ

ในการพัฒนามาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการปรึกษาขณะทำงานพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพได้กำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดของแต่ละมาตรฐาน ดังนั้น เพื่อให้สามารถทำการวัดมาตรฐานคุณสมบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม คณะทำงานฯ จึงมีข้อเสนอแนะแนวทางในการวัดมาตรฐานคุณสมบัติว่าการวัดมาตรฐานคุณสมบัติอาจทำการวัดโดยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ดังนี้

1. การยื่น Portfolio หมายถึง การตรวจประวัติจากเอกสารตามที่กำหนด เช่น Transcript จากหลักสูตรที่เปิดสอนในภาคีเครือข่ายซึ่งสมาคมฯ ได้รับรองมาตรฐาน Certificate จากหลักสูตรการเรียนรู้ที่เทียบเท่ารายวิชาที่สมาคมฯ ได้รับรองคุณภาพ แบบเอกสารบันทึกประสบการณ์เชิงวิชาชีพของสมาคมฯ (เช่น ไปบันทึกจำนวนชั่วโมงประสบการณ์วิชาชีพ ไปบันทึกจำนวนชั่วโมงการรับนิเทศ เป็นต้น)
2. การเก็บ CEU (Continuing Education Unit) หมายถึง การเข้ารับการฝึกอบรมหรือการเรียนรู้จากหลักสูตรการเรียนรู้ที่เปิดสอนในภาคีเครือข่ายซึ่งสมาคมฯ ได้รับรองมาตรฐานไว้ หรือการทำกิจกรรมเชิงวิชาการที่สมาคมฯ ให้การรับรอง

มาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการปรึกษา

มาตรฐานที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษา

มาตรฐานย่อยที่ 1.1 หลักจรรยาบรรณและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

คำอธิบาย

จรรยาบรรณวิชาชีพเป็นแนวปฏิบัติ แนวคิด และทัศนคติที่นักวิชาชีพควรคำนึงถึงเพื่อให้สามารถตัดสินใจในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพเป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม นักจิตวิทยาการปรึกษาจึงควรมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณขององค์กรวิชาชีพที่ตนเองได้รับการรับรอง ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางสุขภาพจิต เพื่อให้การปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาการปรึกษาเป็นประโยชน์สูงสุดกับผู้ใช้บริการ

ตัวชี้วัดและแนวทางในการวัดมาตรฐาน

ตัวชี้วัด	แนวทางในการวัดมาตรฐาน
1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณ	วัดมาตรฐานโดยการเก็บ CEU หลักสูตรเกี่ยวกับจรรยาบรรณ หรือการยื่น Portfolio รายวิชาที่เกี่ยวข้องจากภาคีเครือข่ายที่สมาคมฯ รับรอง หรือการสอบ
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางสุขภาพจิต	วัดมาตรฐานโดยการเก็บ CEU หลักสูตรเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางสุขภาพจิต หรือการยื่น Portfolio รายวิชาที่เกี่ยวข้องจากภาคีเครือข่ายที่สมาคมฯ รับรอง หรือการสอบ
3. การปฏิบัติงานตามหลักจรรยาบรรณ	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการสอบ

หมายเหตุ

1. หลักจรรยาบรรณวิชาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษา ให้อ้างอิงตามเอกสารจรรยาบรรณวิชาชีพของสมาคมจิตวิทยาการปรึกษาแห่งประเทศไทย

มาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการปรึกษา

มาตรฐานที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษา

มาตรฐานย่อยที่ 1.2 ความรับผิดชอบต่อตนเอง

คำอธิบาย

นักจิตวิทยาการปรึกษาจะต้องมีความรับผิดชอบในการดูแลรักษาสุขภาพของตนเองให้มีความพร้อมต่อการปฏิบัติงาน นักจิตวิทยาการปรึกษา และรู้จักแสวงหาความช่วยเหลือได้เมื่อพบว่าตนเองประสบกับปัญหา เพื่อให้การปฏิบัติงานปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่เกิดขึ้นไม่เกิดโทษกับทั้งตัวเองและผู้ให้บริการ

ตัวชี้วัดและแนวทางในการวัดมาตรฐาน

ตัวชี้วัด	แนวทางในการวัดมาตรฐาน
1. การรักษาสุขภาพทางกายและทางใจ	วัดมาตรฐานโดยการเก็บ CEU กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ หรือการยื่น Portfolio รายวิชาหรือกิจกรรมการดูแลรักษาสุขภาพของตนเองจากภาคีเครือข่ายที่สมาคมฯ รับรอง
2. การแสวงหาแหล่งความช่วยเหลือ	วัดมาตรฐานโดยการเก็บ CEU หลักสูตรหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการแสวงหาความช่วยเหลือ หรือการยื่น Portfolio

หมายเหตุ

1. ตัวชี้วัด “การแสวงหาแหล่งความช่วยเหลือ” หมายถึง การที่นักจิตวิทยาการปรึกษามีความรู้จักแหล่งความช่วยเหลือในกรณีต่างๆ ที่ตนเองประสบกับปัญหาทั้งปัญหาเชิงสุขภาพและปัญหาเชิงวิชาชีพ และสามารถขอรับความช่วยเหลือเมื่อตนเองประสบกับปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

มาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการปรึกษา

มาตรฐานที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษา

มาตรฐานย่อยที่ 1.3 ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ และสังคม

คำอธิบาย

นักจิตวิทยาการปรึกษาจะต้องตระหนักถึงบทบาทและมีความรับผิดชอบต่อบทบาทของนักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีต่อผู้ใช้บริการและสังคม โดยความรับผิดชอบดังกล่าวสะท้อนได้จากการที่นักจิตวิทยาการปรึกษามีความรู้ปรัชญาและหลักการสำคัญของวิชาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษา รวมถึงประวัติความเป็นมา บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของนักจิตวิทยาการปรึกษาภายใต้บริบทสังคมไทย เพื่อให้นักจิตวิทยาการปรึกษาสามารถแสดงบทบาทในการส่งเสริมบทบาทต่อสังคมของวิชาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษารวมถึงบทบาทในการปกป้องความเป็นวิชาชีพได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ตัวชี้วัดและแนวทางในการวัดมาตรฐาน

ตัวชี้วัด	แนวทางในการวัดมาตรฐาน
1. ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมา ปรัชญา และหลักการสำคัญของวิชาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษา	วัดมาตรฐานโดยการเก็บ CEU หลักสูตรเกี่ยวกับ Professional orientation หรือการยื่น Portfolio รายวิชาที่เกี่ยวข้องจากภาคีเครือข่ายที่สมาคมฯ รับรอง
2. ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของนักจิตวิทยาการปรึกษาภายใต้บริบทสังคมไทย	วัดมาตรฐานโดยการเก็บ CEU หลักสูตรเกี่ยวกับ Professional orientation หรือการยื่น Portfolio รายวิชาที่เกี่ยวข้องจากภาคีเครือข่ายที่สมาคมฯ รับรอง
3. แสดงบทบาทในการส่งเสริมบทบาทต่อสังคมของวิชาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษา	วัดมาตรฐานโดยการเก็บ CEU หลักสูตรเกี่ยวกับ Professional orientation หรือการยื่น Portfolio รายวิชาที่เกี่ยวข้องจากภาคีเครือข่ายที่สมาคมฯ รับรอง

หมายเหตุ

1. การส่งเสริมบทบาทต่อสังคมของวิชาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษา (professional advocacy) หมายถึง การที่นักจิตวิทยาการปรึกษาพยายามลดข้อจำกัดในการเข้าถึงการบริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาหรือการขยายบทบาทเชิงวิชาชีพของนักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีต่อสังคมเพื่อให้ศาสตร์จิตวิทยาการปรึกษามีส่วนในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม

มาตรฐานคุณสมบัตินักศึกษาวิชาการปริกษา

มาตรฐานที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพนักจิตวิทยาการปริกษา

มาตรฐานย่อยที่ 1.4 การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

คำอธิบาย

นักจิตวิทยาจะต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการรักษาและพัฒนาคุณภาพของการให้บริการปริกษาของตนเอง โดยแนวทางสำคัญในการพัฒนาตนเองของนักจิตวิทยาการปริกษา คือ การพัฒนาตนเองผ่านการทบทวนและสำรวจความคิดความเชื่อของตนเอง หรือการรับการนิเทศจากผู้ให้การนิเทศ (supervisor) เพื่อให้ นักจิตวิทยาการปริกษาสามารถทราบถึงจุดอ่อนจุดแข็งของตนเอง นำไปสู่การยอมรับตนเองหรือลดอคติที่ตนมีเพื่อให้ทราบแนวทางในการพัฒนาทักษะในการปริกษาเชิงจิตวิทยาของตนเองต่อไป นอกจากนี้ จิตวิทยาการปริกษาเป็นศาสตร์ที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นักจิตวิทยาการปริกษาจึงจำเป็นต้องมีทักษะในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของตนเองให้ทันสมัยผ่านการอ่านบทความวิชาการหรืองานวิจัย

ตัวชี้วัดและแนวทางในการวัดมาตรฐาน

ตัวชี้วัด	แนวทางในการวัดมาตรฐาน
1. มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	วัดมาตรฐานโดยการเก็บ CEU
2. การยอมรับทบทวนตัวเองหรือการนิเทศ	วัดมาตรฐานโดยการเก็บ CEU หรือการยื่น Portfolio ที่เกี่ยวกับการบันทึกประสบการณ์เชิงวิชาชีพ
3. สามารถค้นหาค้นหาองค์ความรู้ทางจิตวิทยาจากแหล่งที่มาของข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้	วัดมาตรฐานโดยการเก็บ CEU หรือการยื่น Portfolio รายวิชาเกี่ยวกับการวิจัยหรือการสัมมนาจากภาคีเครือข่ายที่สมาคมฯ รับรอง
4. สามารถอ่านและทำความเข้าใจผลการวิจัยได้อย่างถูกต้อง	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio

หมายเหตุ

1. การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การที่นักจิตวิทยาการปริกษาเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากสมาคมหรือเข้าร่วมการสัมมนาหรือประชุมวิชาการที่ได้รับการรับรองจากสมาคม

มาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการศึกษา

มาตรฐานที่ 2 มีความรู้ความเข้าใจและทักษะพื้นฐานทางจิตวิทยาการศึกษา

มาตรฐานย่อยที่ 2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาพื้นฐาน

คำอธิบาย

จิตวิทยาการศึกษาเป็นแขนงหนึ่งของศาสตร์จิตวิทยา การปฏิบัติงานปรึกษาเชิงจิตวิทยาจึงจำเป็นต้องอาศัยความรู้พื้นฐานทางจิตวิทยาเป็นพื้นฐาน โดยเฉพาะองค์ความรู้ที่จะทำความเข้าใจจิตใจและการแสดงออกของมนุษย์เพื่อเอื้อเพื่อบุคคลที่ต้องการความช่วยเหลือ ดังนั้น นักจิตวิทยาการศึกษาจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในจิตวิทยาพื้นฐาน ซึ่งพิจารณาจากการศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก หรือหลักสูตรการฝึกอบรมที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากสมาคม

ตัวชี้วัดและแนวทางในการวัดมาตรฐาน

ตัวชี้วัด	แนวทางในการวัดมาตรฐาน
1. ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาทั่วไป	วัดมาตรฐานโดยการเก็บ CEU หรือการยื่น Portfolio
2. ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้	วัดมาตรฐานโดยการเก็บ CEU หรือการยื่น Portfolio
3. ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาปกติ	วัดมาตรฐานโดยการเก็บ CEU หรือการยื่น Portfolio

หมายเหตุ

- Portfolio ที่แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาพื้นฐานอาจอาศัย Transcript จากหลักสูตรปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก หรือหลักสูตรการฝึกอบรมที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากสมาคม
- การมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาปกติมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักจิตวิทยาการศึกษาสามารถทำงานในทีมสหวิชาชีพได้อย่างราบรื่น โดยไม่มุ่งหวังให้นักจิตวิทยาการศึกษาทำการวินิจฉัยทางจิตเวช

มาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการศึกษา

มาตรฐานที่ 2 มีความรู้ความเข้าใจและทักษะพื้นฐานทางจิตวิทยาการศึกษา

มาตรฐานย่อยที่ 2.2 ทักษะสามัญของนักจิตวิทยาการศึกษา

คำอธิบาย

การศึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นกระบวนการที่อาศัยสัมพันธภาพระหว่างนักจิตวิทยาการศึกษากับผู้ให้บริการ ดังนั้น นักจิตวิทยาการศึกษาจะต้องมีทักษะในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพที่เหมาะสมต่อการศึกษาเชิงจิตวิทยา รวมทั้งสามารถสังเกตและประเมินความเสี่ยงต่อพฤติกรรมรุนแรง การล่วงละเมิด การทำร้ายตัวเอง หรือการฆ่าตัวตาย ที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ให้บริการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสามารถแจ้งหรือรายงานผลการประเมินความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดสวัสดิภาพและความปลอดภัยต่อผู้ให้บริการและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัดและแนวทางในการวัดมาตรฐาน

ตัวชี้วัด	แนวทางในการวัดมาตรฐาน
1. มีทักษะในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพในการให้บริการ	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU
2. มีทักษะเบื้องต้นในการสังเกตและประเมินความเสี่ยงพฤติกรรมรุนแรง การล่วงละเมิด การทำร้ายตัวเอง หรือการฆ่าตัวตาย	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU
3. สามารถแจ้งหรือรายงานผลการประเมินความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU

หมายเหตุ

1. ทักษะสามัญของนักจิตวิทยาการศึกษา (common skill) หมายถึง ทักษะที่นักจิตวิทยาการศึกษาสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานการศึกษาเชิงจิตวิทยาทั้งแบบรายบุคคล รายกลุ่ม หรือการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

มาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการปรึกษา

มาตรฐานที่ 2 มีความรู้ความเข้าใจและทักษะพื้นฐานทางจิตวิทยาการปรึกษา

มาตรฐานย่อยที่ 2.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพจิต (mental health prevention and promotion) และกระบวนการช่วยเหลือทางสุขภาพจิต (mental health intervention)

คำอธิบาย

นักจิตวิทยาการปรึกษาสามารถมีบทบาทในกระบวนการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพจิตรวมถึงการจัดการกับปัญหาทางสุขภาพจิตในสังคม เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ นักจิตวิทยาการปรึกษาจึงต้องมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการป้องกันทางสุขภาพจิต (prevention) การส่งเสริมทางสุขภาพจิต (promotion) และการให้ความช่วยเหลือทางสุขภาพจิต (intervention) ที่มีผลการศึกษาวิจัยรองรับ โดยสามารถระบุถึงความแตกต่างของแต่ละวิธีการ และสามารถวางแผนการดำเนินการซึ่งสามารถวัดผลได้ที่เหมาะสมกับบริบทหรือปัญหาของผู้ใช้บริการ

ตัวชี้วัดและแนวทางในการวัดมาตรฐาน

ตัวชี้วัด	แนวทางในการวัดมาตรฐาน
1. มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมพัฒนาการและสุขภาพในแต่ละช่วงวัย	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU
2. มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการป้องกันปัญหาทางสุขภาพจิตและจิตบำบัด	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU
3. มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเยียวยาจิตใจเบื้องต้น (Psychological First Aid)	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU
4. มีความรู้เกี่ยวกับกับการจัดการภาวะวิกฤติและบาดแผลทางใจ (psychological trauma)	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU
5. มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการป้องกันการฆ่าตัวตาย	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU

มาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการศึกษา

มาตรฐานที่ 2 มีความรู้ความเข้าใจและทักษะพื้นฐานทางจิตวิทยาการศึกษา

มาตรฐานย่อยที่ 2.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถิติ การวิจัย และการใช้เครื่องมือวัดทางจิตวิทยา

คำอธิบาย

จิตวิทยาการศึกษาเป็นศาสตร์ที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นักจิตวิทยาการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของตนเองให้ทันสมัยผ่านการอ่านบทความวิชาการหรืองานวิจัย นักจิตวิทยาการศึกษาจึงควรมีความรู้เกี่ยวกับสถิติและงานวิจัย เพื่อให้สามารถทำความเข้าใจและตรวจสอบความถูกต้องของบทความวิชาการหรืองานวิจัยที่ตนอ่านได้ นอกจากนี้ ในบางครั้งนักจิตวิทยาการศึกษาอาจมีการใช้เครื่องมือวัดทางจิตวิทยาประกอบกระบวนการศึกษาเชิงจิตวิทยา นักจิตวิทยาการศึกษาจึงควรมีความรู้เกี่ยวกับการเครื่องมือวัดทางจิตวิทยาเพื่อให้สามารถเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมได้ และมีความรู้เกี่ยวกับการรายงานผลการวัดต่อผู้ใช้บริการได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและหลักจรรยาบรรณ

ทั้งนี้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถิติ การวิจัย และการใช้เครื่องมือวัดทางจิตวิทยา มีประเด็นพิจารณา ดังนี้

1. การมีความรู้เกี่ยวกับสถิติพื้นฐานและกระบวนการวิจัยมุ่งเน้นการมีความรู้ที่จำเป็นต่อการทำความเข้าใจและตรวจสอบความถูกต้องของบทความวิชาการหรืองานวิจัยได้อย่างถูกต้องมากกว่าการทำวิจัย
2. ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือวัดทางจิตวิทยา ได้แก่ ลักษณะแบบวัดทางจิตวิทยาแบบต่างๆ วิธีการใช้แบบวัดแบบต่างๆ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดทางจิตวิทยา (เช่น ความตรง ความเที่ยง) โดยมีจุดมุ่งหมายให้นักจิตวิทยาการศึกษาสามารถเลือกใช้เครื่องมือวัดทางจิตวิทยาได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและหลักจรรยาบรรณ
3. ความรู้เกี่ยวกับการรายงานผลการวัดมุ่งเน้นให้นักจิตวิทยาการศึกษาสามารถแจ้งผลการวัดต่อผู้ใช้บริการได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและหลักจรรยาบรรณ

ตัวชี้วัดและแนวทางในการวัดมาตรฐาน

ตัวชี้วัด	แนวทางในการวัดมาตรฐาน
1. มีความรู้เกี่ยวกับสถิติพื้นฐาน	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU
2. มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัย	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU
3. มีความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือวัดทางจิตวิทยา	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU
4. มีความรู้เกี่ยวกับการรายงานผลการวัด	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU

มาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการปรึกษา

มาตรฐานที่ 3 มีความรู้และทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคล

มาตรฐานย่อยที่ 3.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคล

คำอธิบาย

การปฏิบัติงานปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นการปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพซึ่งจะต้องมีความรู้เฉพาะทาง โดยนักจิตวิทยาการปรึกษา มีความรู้ในทฤษฎีและรูปแบบการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคล มีความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเชิงการรักษา (therapeutic factor) สามารถบูรณาการทฤษฎีที่หลากหลาย และมีขั้นตอนในการให้การปรึกษาที่สอดคล้องกับปัญหาของผู้ใช้บริการทั้งแบบพบหน้าหรือแบบผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตัวชี้วัดและแนวทางในการวัดมาตรฐาน

ตัวชี้วัด	แนวทางในการวัดมาตรฐาน
1. ความรู้ทฤษฎีและรูปแบบการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคล	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU
2. ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเชิงรักษาในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคล	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU
3. ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยและขั้นตอนในการให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคลทั้งแบบพบหน้าหรือแบบผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU

หมายเหตุ

- การวัดมาตรฐานความรู้ทฤษฎีและรูปแบบ (model) การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคลไม่กำหนดว่าต้องเป็นทฤษฎีหรือรูปแบบใด โดยเฉพาะ โดยมาตรฐานของความรู้ทฤษฎีและรูปแบบการปรึกษาเชิงจิตวิทยาสามารถพิจารณาจากการรับรองคุณภาพของหลักสูตรที่นักจิตวิทยาการปรึกษาสำเร็จการศึกษา
- การบูรณาการทฤษฎีที่หลากหลาย หมายถึงการที่นักจิตวิทยาการปรึกษาสามารถเลือกใช้หรือผสมผสานทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ตนเองมีความเข้าใจได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของการให้บริการที่กำลังดำเนินการ
- ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยและขั้นตอนในการให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ถูกกำหนดเพื่อรับรองแนวโน้มนการให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคลผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่างๆ

มาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการปรึกษา

มาตรฐานที่ 3 มีความรู้และทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคล

มาตรฐานย่อยที่ 3.2 ทักษะและกลวิธีในกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคล

คำอธิบาย

การให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคล นักจิตวิทยาการปรึกษาจะต้องสามารถสัมภาษณ์แรกเริ่ม สอบถามข้อมูลส่วนตัวทางสุขภาพจิตและทางจิตสังคมเพื่อให้บริการ โดยมีการใช้ทักษะพื้นฐานและกลวิธีในกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคล และสามารถประเมิน สรุป และเขียนรายงานผลการปรึกษาแต่ละครั้ง

ตัวชี้วัดและแนวทางในการวัดมาตรฐาน

ตัวชี้วัด	แนวทางในการวัดมาตรฐาน
1. สามารถทำการสัมภาษณ์แรกเริ่ม สอบถามข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อการให้บริการ	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU
2. มีทักษะพื้นฐานในกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคล	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU
3. สามารถใช้เทคนิคหรือวิธีการทางจิตวิทยาการปรึกษาแบบรายบุคคล	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU
4. มีทักษะในการประเมิน สรุป และเขียนรายงานผลการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคล	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU

หมายเหตุ

1. การสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อการให้บริการ หมายถึง การสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อใช้ในการสังเกตและตรวจสอบได้ว่า ผู้ใช้บริการมีความเหมาะสมกับการให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาหรือมีความต้องการบริการทางสุขภาพจิตอื่นๆ รวมถึงการประเมินของนักจิตวิทยาการปรึกษาว่าทักษะความรู้ความสามารถของตนเองมีความเหมาะสมต่อผู้ใช้บริการหรือไม่
2. ทักษะพื้นฐานในกระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคลขึ้นอยู่กับแนวคิดที่นักจิตวิทยาการปรึกษาเลือกใช้
3. เทคนิคหรือวิธีการทางจิตวิทยาการปรึกษาแบบรายบุคคลขึ้นอยู่กับแนวคิดที่นักจิตวิทยาการปรึกษาเลือกใช้

มาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการปรึกษา

มาตรฐานที่ 4 ความรู้และทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม

มาตรฐานย่อยที่ 4.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม

คำอธิบาย

การปฏิบัติงานปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นการปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพซึ่งจะต้องมีความรู้เฉพาะทาง นักจิตวิทยาการปรึกษาที่จะสามารถทำการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มได้จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎี รูปแบบ กระบวนการกลุ่ม และพัฒนาการของกลุ่ม (group dynamic & group development) มีความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเชิงการรักษา (therapeutic factor) สามารถบูรณาการทฤษฎีการปรึกษาแบบกลุ่มที่หลากหลาย และมีขั้นตอนกระบวนการกลุ่มสอดคล้องกับลักษณะปัญหาของสมาชิกกลุ่ม

ตัวชี้วัดและแนวทางในการวัดมาตรฐาน

ตัวชี้วัด	แนวทางในการวัดมาตรฐาน
1. ความรู้ทฤษฎีและรูปแบบการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU
2. ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มและพัฒนาการของกลุ่ม	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU
3. ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเชิงการรักษาในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU
4. ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยและขั้นตอนในการให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU

หมายเหตุ

1. การวัดมาตรฐานความรู้ทฤษฎีและรูปแบบ (model) การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มไม่กำหนดว่าต้องเป็นทฤษฎีหรือรูปแบบใดโดยเฉพาะ โดยมาตรฐานของความรู้ทฤษฎีและรูปแบบการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอาศัยการรับรองคุณภาพของหลักสูตรที่นักจิตวิทยาการปรึกษาสำเร็จการศึกษา

มาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการศึกษา

มาตรฐานที่ 4 ความรู้และทักษะการศึกษาระดับจิตวิทยาแบบกลุ่ม

มาตรฐานย่อยที่ 4.2 ทักษะและกลวิธีในกระบวนการศึกษาระดับจิตวิทยาแบบกลุ่ม

คำอธิบาย

การให้บริการศึกษาระดับจิตวิทยาแบบกลุ่ม นักจิตวิทยาการศึกษาที่มีบทบาทเป็นผู้นำกลุ่มซึ่งเป็นผู้เอื้ออำนวยให้กลุ่มการศึกษาระดับจิตวิทยาเกิดเนื้อหาและสัมพันธภาพที่นำไปสู่สมาชิกกลุ่มเกิดการเรียนรู้หรือพัฒนาไปสู่เป้าหมายของกลุ่มที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้น นักจิตวิทยาการศึกษาจึงต้องสามารถวางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่มการศึกษาระดับจิตวิทยาได้ ในการดำเนินการกลุ่มการศึกษาระดับจิตวิทยา นักจิตวิทยาการศึกษาใช้ทักษะ เทคนิค หรือวิธีการตามแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษาแบบกลุ่มที่เลือกใช้ เพื่อเอื้ออำนวยให้สมาชิกกลุ่มได้พิจารณาสำรวจความคิด ความรู้สึก หรือประสบการณ์ของตนเอง รวมถึงเอื้ออำนวยให้สมาชิกกลุ่มเกิดความเชื่อมโยงหรือมีสัมพันธภาพต่อกัน นอกจากนี้ นักจิตวิทยาการศึกษาจะต้องมีทักษะในการประเมินผลการศึกษาระดับจิตวิทยาแบบกลุ่ม รวมทั้งสรุป และเขียนรายงานผลการศึกษากลุ่มแต่ละครั้ง

ตัวชี้วัดและแนวทางในการวัดมาตรฐาน

ตัวชี้วัด	แนวทางในการวัดมาตรฐาน
1. สามารถวางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่มการศึกษาระดับจิตวิทยา	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU
2. มีทักษะการเป็นผู้นำกลุ่มการศึกษาระดับจิตวิทยา	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU
3. สามารถใช้เทคนิคหรือวิธีการทางจิตวิทยาการศึกษาแบบกลุ่ม	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU
4. มีทักษะในการประเมิน สรุป และเขียนรายงานผลการศึกษาระดับจิตวิทยาแบบกลุ่ม	วัดมาตรฐานโดยการยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU

หมายเหตุ

1. ทักษะในการดำเนินการศึกษาระดับจิตวิทยาแบบกลุ่มขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของกลุ่มการศึกษาระดับจิตวิทยาและแนวคิดที่นักจิตวิทยาการศึกษาเลือกใช้
2. เทคนิคหรือวิธีการทางจิตวิทยาการศึกษาแบบกลุ่มขึ้นอยู่กับแนวคิดที่นักจิตวิทยาการศึกษาเลือกใช้

มาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการปรึกษา

มาตรฐานที่ 5 สามารถทำงานร่วมกับสหวิชาชีพได้

คำอธิบาย

นักจิตวิทยาการปรึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริการทางสุขภาพจิตในระบบดูแลสุขภาพ นักจิตวิทยาการปรึกษาจึงต้องมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของนักจิตวิทยาการปรึกษา ซึ่งแนวโน้มของการบริการทางสุขภาพจิต งานการปรึกษาเชิงจิตวิทยาถือว่าเป็นหลักสำคัญในการให้บริการแก่ผู้รับการปรึกษา โดยที่นักจิตวิทยาการปรึกษามีเครือข่ายสหวิชาชีพเข้ามาดูแลช่วยเหลือผู้รับบริการ รวมทั้งนักจิตวิทยาการปรึกษาสามารถเข้าไปร่วมทีมสหวิชาชีพในการดูแลสุขภาพให้สมบูรณ์

ตัวชี้วัดและแนวทางในการวัดมาตรฐาน

ตัวชี้วัด	แนวทางในการวัดมาตรฐาน
1. มีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของนักจิตวิทยาการปรึกษาในการเป็นส่วนหนึ่งของระบบดูแลสุขภาพ	การยื่น Portfolio หรือการเก็บ CEU

หมายเหตุ

1. มาตรฐานนี้กำหนดขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นแนวโน้มของการบริการทางสุขภาพจิตซึ่งงานการปรึกษาเชิงจิตวิทยาจะมีบทบาทเป็นส่วนหนึ่งในระบบการดูแลสุขภาพของประเทศไทย ดังนั้น แม้นักจิตวิทยาการปรึกษาอาจปฏิบัติงานในบริบทอื่นที่นอกเหนือจากระบบการดูแลสุขภาพ นักจิตวิทยาการปรึกษา ก็ยังควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และขอบเขตการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาการปรึกษาในระบบการดูแลสุขภาพ เพื่อให้สามารถประสานงานหรือส่งต่อความช่วยเหลือได้อย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้ นักจิตวิทยาการปรึกษาเป็นส่วนหนึ่งของระบบการดูแลสุขภาพ นักจิตวิทยาการปรึกษาควรมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งการส่งต่อความช่วยเหลือผู้รับบริการและขั้นตอนในการส่งต่อให้กับแหล่งความช่วยเหลือเหล่านั้น รวมถึงอาจมีทักษะในการเขียนและนำเสนอโครงการในการพัฒนาสุขภาพจิตหรือป้องกันปัญหาทางสุขภาพจิตให้กับสังคม

มาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการปรึกษา

มาตรฐานที่ 6 มีประสบการณ์ฝึกงานวิชาชีพจิตวิทยาการปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหรือหลังบัณฑิตศึกษาอย่างน้อย 1,000 ชั่วโมง

มาตรฐานย่อยที่ 6.1 ประสบการณ์ให้บริการกับผู้ใช้บริการโดยตรง (direct service hours)

คำอธิบาย

การปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นกระบวนการให้บริการทางสุขภาพจิตโดยนักจิตวิทยาการปรึกษาที่จำเป็นต้องอาศัยความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของตน นักจิตวิทยาการปรึกษาจึงต้องผ่านการฝึกฝนประสบการณ์วิชาชีพเพื่อให้นักจิตวิทยาการปรึกษาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยา โดยประสบการณ์วิชาชีพจะเป็นประสบการณ์ที่ผ่านการฝึกฝนการให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคลหรือแบบกลุ่ม ซึ่งเกิดขึ้นขณะเรียนรู้ในหลักสูตรการเรียนการสอนหรือนอกหลักสูตรการเรียนการสอนก็ได้ แต่ต้องเป็นประสบการณ์วิชาชีพที่เกิดขึ้นภายใต้การดูแลของอาจารย์นิเทศก์

ตัวชี้วัดและแนวทางในการวัดมาตรฐาน

ตัวชี้วัด	แนวทางในการวัดมาตรฐาน
1. มีประสบการณ์ให้บริการกับผู้ใช้บริการโดยตรงมาไม่ต่ำกว่า 400 ชั่วโมง	การยื่น Portfolio ที่เป็นแบบบันทึกจำนวนชั่วโมงประสบการณ์จากอาจารย์นิเทศก์หรือหลักสูตรที่สมาคมฯ ให้การรับรองมาตรฐาน

หมายเหตุ

- จำนวนประสบการณ์ให้บริการกับผู้ใช้บริการโดยตรง (direct service hours) อย่างน้อย 400 ชั่วโมง คำนวณจากเกณฑ์มาตรฐาน CACREP (ACA) ซึ่งได้กำหนดให้มีจำนวนชั่วโมง direct service hours ในการฝึกประสบการณ์ practicum 40 ชั่วโมงจากจำนวนเวลาฝึกประสบการณ์ทั้งหมด 100 ชั่วโมง และกำหนดให้มีจำนวนชั่วโมง direct service hours ในการฝึกประสบการณ์ internship 240 ชั่วโมงจากจำนวนเวลาฝึกประสบการณ์ทั้งหมด 600 ชั่วโมง เมื่อคำนวณสัดส่วนจำนวนเวลาแล้วจะเห็นได้ว่าเกณฑ์มาตรฐาน CACREP ได้กำหนดสัดส่วนจำนวนชั่วโมง direct service hours ที่ร้อยละ 40 ($40/100 = 240/600 = 400/1000 = 40\%$)
- ประสบการณ์ให้บริการกับผู้ใช้บริการโดยตรง หมายถึง ประสบการณ์ในการให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคลหรือแบบกลุ่ม ในรูปแบบการพบหน้าหรือการให้บริการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ โดยต้องเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นภายใต้การดูแลของอาจารย์นิเทศก์ (supervisor) เท่านั้น
- ประสบการณ์ให้บริการกับผู้ใช้บริการโดยตรงที่เป็นประสบการณ์ในหลักสูตรการเรียนการสอนจะต้องประกอบด้วยประสบการณ์ practicum และประสบการณ์ internship ร่วมกัน แต่ไม่กำหนดสัดส่วนระหว่างประสบการณ์ practicum และ internship
- การพิจารณาจำนวนประสบการณ์ให้บริการกับผู้ใช้บริการโดยตรง ไม่กำหนดจำนวนเวลาขั้นต่ำของประสบการณ์ของการให้บริการแต่ละประเภท รวมถึงไม่กำหนดจำนวนเวลาขั้นต่ำของประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในหรือนอกหลักสูตรการเรียนการสอน โดยให้พิจารณาเพียงว่านักจิตวิทยาการปรึกษาที่ขอรับรองมาตรฐานมีจำนวนชั่วโมงประสบการณ์ให้บริการกับผู้ใช้บริการโดยตรงครบตามจำนวนเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เท่านั้น

มาตรฐานคุณสมบัตินักจิตวิทยาการปรึกษา

มาตรฐานที่ 6 มีประสบการณ์ฝึกงานวิชาชีพจิตวิทยาการปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหรือหลังบัณฑิตศึกษาอย่างน้อย 1,000 ชั่วโมง

มาตรฐานย่อยที่ 6.2 ประสบการณ์ทำงานสนับสนุนการให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยา (indirect service hours)

คำอธิบาย

การปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นกระบวนการให้บริการทางสุขภาพจิตโดยนักจิตวิทยาการปรึกษาจำเป็นต้องอาศัยความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของตน นอกจากประสบการณ์วิชาชีพจากการให้บริการโดยตรงแล้ว นักจิตวิทยาการปรึกษาจะต้องมีประสบการณ์ที่สนับสนุนการให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาด้วย

ประสบการณ์ทำงานสนับสนุนการให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ประกอบด้วย

1) ประสบการณ์การรับกรณีพิเศษ

2) ประสบการณ์ทำงานอื่นๆ ที่หล่อหลอมความเป็นนักจิตวิทยาปรึกษา เช่น การทำงานทั่วไปในสถานฝึกงาน การเตรียมตัวสำหรับการให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม การให้บริการวิชาการหรือการให้บริการสังคมของสถานฝึกงาน การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือการเป็นผู้นำกลุ่มร่วมในระหว่างการฝึกงานในหลักสูตรหรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูปแบบอื่นที่เทียบเท่า การสัมผัสคุ้นเคยกับกิจกรรม เครื่องมือ และแหล่งทรัพยากรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ รวมไปถึงเทคโนโลยีต่างๆ ในระหว่างการฝึกงานในหลักสูตรหรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูปแบบอื่นที่เทียบเท่า

ตัวชี้วัดและแนวทางในการวัดมาตรฐาน

ตัวชี้วัด	แนวทางในการวัดมาตรฐาน
1. มีประสบการณ์การรับกรณีพิเศษไม่ต่ำกว่า 100 ชั่วโมง	การยื่น Portfolio ที่เป็นแบบบันทึกจำนวนชั่วโมงประสบการณ์จากอาจารย์นิเทศก์
2. มีประสบการณ์ทำงานอื่นๆ ที่หล่อหลอมความเป็นนักจิตวิทยาปรึกษาในสถานฝึกงานที่ได้รับการรับรองในจำนวนชั่วโมงที่ไม่ต่ำกว่าจำนวนชั่วโมงที่ทำให้ประสบการณ์วิชาชีพครบ 1,000 ชั่วโมง	การยื่น Portfolio ที่เป็นแบบบันทึกจำนวนชั่วโมงประสบการณ์จากอาจารย์นิเทศก์

หมายเหตุ

- ประสบการณ์ทำงานอื่นๆ ที่หล่อหลอมความเป็นนักจิตวิทยาปรึกษา เช่น
 - ประสบการณ์การทำงานทั่วไปในสถานฝึกงาน
 - ประสบการณ์การเตรียมตัวสำหรับการให้บริการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม
 - ประสบการณ์การให้บริการวิชาการหรือการให้บริการสังคมของสถานฝึกงาน
 - ประสบการณ์การเป็นสมาชิกกลุ่ม
- ประสบการณ์ทำงานอื่นๆ ที่หล่อหลอมความเป็นนักจิตวิทยาปรึกษาจะไม่บังคับจำนวนเวลาขั้นต่ำของประสบการณ์แต่ละประเภท ยกเว้นประสบการณ์การเป็นสมาชิกกลุ่ม
- ประสบการณ์การรับกรณีพิเศษต้องเป็นกรณีพิเศษในหลักสูตรการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษา หรือกรณีพิเศษนอกหลักสูตรการเรียนการสอนจากอาจารย์นิเทศก์ที่ได้รับการรับรองจากสมาคมฯ

4. จำนวนประสบการณ์รับการนิเทศ (supervision hours) อย่างน้อย 100 ชั่วโมง เป็นผลรวมของการนิเทศแบบรายบุคคลและการนิเทศแบบกลุ่ม ซึ่งคำนวณจากการกำหนดให้มีการนิเทศแต่ละประเภททุกสัปดาห์ตลอดระยะเวลาการฝึกประสบการณ์ ดังนั้น หากสมมติว่าการฝึกประสบการณ์ practicum และ internship ตามหลักสูตรการศึกษาจะใช้ระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์แต่ละรายวิชาอย่างละ 1 ภาคการศึกษา (12 สัปดาห์) โดยแต่ละรายวิชาจะมีการนิเทศโดยอาจารย์ประจำหลักสูตรประจำสัปดาห์เป็นเวลา 2 ชั่วโมงต่อคาบการเรียน จากสมมติฐานดังกล่าว จะทำให้การฝึกประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษามีการนิเทศแบบกลุ่มรวมเวลา 48 ชั่วโมง $[(12*2) + (12*2) = 48]$ ดังนั้น ด้วยเจตนาที่ต้องการให้การปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาการปรึกษาจำเป็นต้องมีการนิเทศ (supervision) กำกับ หากสมมติให้มีการนิเทศแบบรายบุคคลประจำสัปดาห์โดยอ้างอิงจากมาตรฐาน CACREP ที่กำหนดให้มีการนิเทศแบบรายบุคคลสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมงเป็นอย่างต่ำ การปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาการปรึกษาระยะเวลา 1 ปี (52 สัปดาห์) จะมีการนิเทศแบบรายบุคคลเป็นเวลา 52 ชั่วโมง เมื่อรวมจำนวนระยะเวลาในการนิเทศทั้ง 2 ประเภท (48 + 52) จะเท่ากับ 100 ชั่วโมง ทั้งนี้ การคำนวณดังกล่าวใช้อ้างอิงเป็นที่มาของจำนวนเป้าหมายของชั่วโมงประสบการณ์รับการนิเทศเท่านั้น ในการบังคับใช้จะไม่บังคับจำนวนเวลานั้นต่ำของประสบการณ์รับการนิเทศแต่ละประเภท และให้พิจารณาเพียงว่านักจิตวิทยาการปรึกษาที่ขอรับรองมาตรฐานมีจำนวนชั่วโมงประสบการณ์รับการนิเทศครบตามจำนวนเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เท่านั้น

จัดทำโดย
สมาคมจิตวิทยาการปรึกษาแห่งประเทศไทย
(THAILAND COUNSELING PSYCHOLOGY ASSOCIATION)